

ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ RADY VLÁDY ČR PRO LIDSKÁ PRÁVA

20. března 2003

Přítomni:

Členové Rady:

Předseda Rady Jan Jařab, Libuše Šilhánová, Pavla Boučková, Jaroslav Müllner, Josef Vavrek, Dana Římanová, Anna Šabatová, Kumar Vishwanathan, Jana Chalupová, Jakub Camrda.

Stálí zástupci:

Radim Bureš, Michal Nádvorník, Věra Jeřábková, Pavel Rotyka, Monika Bayerová, Hana Ševčíková, Tomáš Langášek, Daniela Světlíková, Hana Vejborná, Květoslava Princová, Markéta Hronková.

Hosté a jiné pověřené osoby, sekretariát Rady:

Místopředseda vlády Petr Mareš, Andrea Baršová, Petra Burčíková, Petr Novotný, Veronika Pastrňáková, Martina Štěpánková, Petra Šuntilová.

Omluveni:

Zdeněk Sovák, Iveta Bartunková, Dalibor Jílek.

Jednání řídil předseda Rady Jan Jařab. V úvodu přivítal všechny členy a také hosty, omluvil Zdeňka Sováka, Ivetu Bartunkovou, Dalibora Jílka a přivítal místopředsedu vlády Petra Mareše. Rada byla usnášeníschopná (17 přítomných s hlasovacím právem - kvórum bylo 9 platných hlasů pro přijetí předkládaných návrhů).

Rada schválila program v navržené podobě:

1. Připomínky členů RVLP k návrhu Zprávy o stavu lidských práv v České republice v roce 2002.
2. Informace o změně statutu Rady.
3. Různé.

1. Připomínky členů RVLP k návrhu Zprávy o stavu lidských práv v České republice v roce 2002

Předseda Rady Jan Jařab přednesl připomínku Libuše Šilhánové ohledně práva na vzdělávání dětí žadatelů o azyl na středních školách k části 5.6.2. Zprávy a předal jí slovo. Libuše Šilhánová uvedla, že zde není zmínka o právu na vzdělávání dětí žadatelů o azyl na středních školách. Andrea Baršová vysvětlila, že tato připomínka nebyla akceptována, neboť nebyl uveden odkaz na zdroj, a že se pokusí shromáždit a vyhodnotit informace k této problematice v příští výroční zprávě. Jaroslav Müllner podotkl, že nemá o tomto problému žádné informace. Andrea Baršová vyjádřila názor, že problém bude spíše v praxi než v systémových nedostatcích.

Jan Jařab uvedl další připomínku Libuše Šilhánové, kde v části 8.4. navrhuje doplnit text „Je nezbytné náležitým způsobem předcházet týrání dětí v problémových rodinách, pokud je zjištěno, zabránit jeho pokračování, a současně stanovit sankce pro případy, kdy sociální pracovníci, lékaři, učitelé, vychovatelé či jiné osoby pečující o děti o tělesném týrání dítěte věděli či měli vědět a neučinili nic, aby mu zabránili.“ Martina Štěpánková odůvodnila pouze částečné zapracování připomínky s tím, že toto opatření již existuje. Libuše Šilhánová argumentovala, že se sankce neuplatňují a informovala o nedostatečné práci sociálních pracovníků; existují moderní formy sociální práce v rodinách, ale sociální pracovníci je neprovozují, neboť jsou náročné.

Jan Jařab seznámil s připomínkami Dalibora Jílka k části 11.1.2, k výkladu nízkého počtu přiznaných azylů upozornil na komplexnost příčin normativních, výkladových a aplikačních, které vedou k tomuto jevu. Andrea Baršová uvedla, že připomínka byla akceptována a zapracována.

K části 7.2 - doplnění informací o Doručení č. 7 Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI); Martina Štěpánková uvedla, že připomínku akceptovala a doplnila do poznámky pod čarou.

Jan Jařab se dotázal přítomných na případné další návrhy ke Zprávě.

Anna Šabatová upozornila na problematiku výchovných ústavů s tím, že se poznatky veřejného ochránce práv („dále jen VOP“) opírají hlavně o rozhovory vedoucích pracovníků nikoli pouze o výpovědi dětí, a o to co v příslušných zařízeních viděli na vlastní oči. Konkrétně jde o omezování styků dětí s rodiči; kamerové systémy, které jsou zásahem do osobní svobody, stavebně technické prvky (mříže, ostnaté dráty), osobní prohlídky, které nejsou zákonem povoleny, ale přesto se dějí. Jaroslav Müllner shrnul, že vyjmenované problémy lze rozdělit podle míry shodnosti postoje VOP a MŠMT do tří skupin: co se týče kontaktu mezi dítětem a rodič, je mezi VOP a MŠMT shoda, za diskutabilní považuje stavebně technické prvky (ty jednak nejsou v každém zařízení a jednak plní i ochranou funkci); co se týče kamerových systémů je názor MŠMT opačný než názor VOP; k osobním prohlídkám doplnil, že k těm došlo jen v jednom zařízení, kde pak byl proveden okamžitý zásah.

Jana Chalupová vznesla připomínku, že v pasáži o výkonu vazby chybí zmínka o tom, že stále mohou být ve výkonu vazby těhotné ženy a matky dítěte do 1 roku. Petra Burčíková argumentovala tím, že toto je dostatečně popsáno v minulé zprávě a není tudíž nutné se opakovat. Jana Chalupová vyjádřila souhlas, ale také konstatovala, že nedošlo k žádné změně. V souvislosti s nezávislou vnější kontrolou nad místy, kde se nacházejí osoby zbavené svobody, zdůraznila Jana Chalupová též význam vnitřních kontrolních systémů; do Zprávy však nebyla tato poznámka zpracována.

Květoslava Princová navrhla doplnit do Zprávy informaci o překážkách faktické možnosti zaměstnávání žadatelů o azyl po jednom roce, kdy poměrně administrativně náročný proces je třeba opakovat každé dva měsíce a pokaždé je zpoplatněn správními poplatky. Tato připomínka byla do návrhu zprávy zpracována.

Jaroslav Müllner vnesl obecnou připomínku ohledně kapitoly o vzdělávání romských dětí, kde se domníval, že existují obecné výpovědi mající plošný charakter typu, že převládá tlak směřující k vytlačení romských dětí do škol zvláštních. Domníval se, že taková tvrzení by měla být doložena prameny, ze kterých vycházejí, a které nemá k dispozici. Na závěr podotkl, že pokud by ve Zprávě tato tvrzení měla zůstat, požaduje, aby byla doložena data nebo prameny, ze kterých vycházejí. Jan Jařab uvedl, že tuto kapitolu zpracovával na základě zkušeností svých i kanceláře Rady pro záležitosti romské komunity z terénu. Z dalšího jednání se omluvil Josef Vavrek a Jakub Camrda (ke změně kvóra nedošlo).

2. Návrhy na změnu statutu

Veronika Pastrňáková seznámila přítomné s návrhem na změnu statutu Rady v důsledku zániku ÚVIS a vzniku ministerstva informatiky.

Petra Burčíková připojila návrh na změnu názvu Výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, který byl ve statutu uveden pod starým názvem. Rada návrh přijala hlasováním 14-0-1. Z jednání se nadále omluvili Pavel Rotyka a Květoslava Princová (došlo ke změně kvóra, přítomní s klasovacím právem 14, kvórum 8)

3. Různé

Jan Jařab navrhl jmenování Mileny Jabůrkové a Ludmily Hyklové do Výboru pro hospodářská, sociální a kulturní práva a Andrey Kožuchové do Výboru pro práva dítěte. Členové Rady nevyslovili žádné námitky vůči jmenování. Libuše Šilhánová navrhla jmenování Miroslava Krutiny do Výboru pro zabránění mučení. Proti tomuto návrhu vznesla Petra Burčíková námitku, neboť v tomto výboru je příliš mnoho členů, a navrhla jiný druh spolupráce, k čemuž se přiklonil i předseda Rady.

Anna Šabatová se zmínila o poslaneckém pozměňovacím návrhu k návrhu zákona o dočasné ochraně, jehož obsahem je zrušení práva na nahlédnutí do spisu žadatele o azyl ve správním řízení. Po diskusi Rada zmocnila předsedu k jednání s ministerstvem vnitra ohledně podpory tomuto poslaneckému návrhu ze strany ministerstva vnitra a v návaznosti na výsledek tohoto jednání i popř. rozhodnout o svolání mimořádného zasedání Rady. Rada přijala návrh hlasováním 14-0-0.

Vypracovala: Petra Šuntilová, Veronika Pastrňáková

Schválil: Jan Jařab

Datum: 11.4.2003